

Stanley Sloan: NATOs krise begyndte ikke med Trump

af kommunikationskonsulent Andreas Jakobsen, Atlantsammenslutningen

Frederiksberg Slot den 20. februar 2020

“Så længe man har en alliance mellem demokratier, vil der være strid om, hvem der bærer den største byrde.” Den anerkendte forsker og NATO-ekspert Stanley Sloan kommer til Danmark den 3. marts for at spå om alliansens fremtid.

Få har fulgt forholdet mellem USA og Europa tættere end Stanley Sloan.

I snart 50 år har han arbejdet med NATO, først som Europa-analytiker i CIA, derefter som rådgiver i State Department, og siden som forsker i Kongressen. Han var med i den amerikanske delegation under MBFR-forhandlingerneⁱ i Wien i 1973 om nedrustning af de amerikanske styrker i Europa, og han talte i senatetⁱⁱ under den første NATO-udvidelse i 1997ⁱⁱⁱ. I dag skriver han bøger om sikkerhedspolitik og turnerer med forelæsninger som Fellow ved Atlantic Council i Washington DC og ekstern lektor på Middlebury College i sin hjemstat Vermont.

Nu går turen til Danmark. Tirsdag den 3. marts deltager han som hovedtaler på Atlantsammenslutningens seminar om, hvor NATO er på vej hen.

NATO er i en tillidskrise

Ifølge Sloan, skyldes udfordringerne i samarbejdet i dag et problem, som han har observeret igennem hele sin karriere, og som han mener går tilbage til alliansens fødsel.

Hvordan definerer du NATOs krise i dag?

“Du kan kalde det en tillidskrise. Europa mangler tillid til USA, og USA mangler tillid til Europa. Alliancen fungerer på et fundament af tillid og tiltro, og det mener jeg ikke vi har lige nu. Det er et meget skrøbeligt fundament.”

Du har kaldt den nuværende krise for den farligste i syv årtier. Hvorfor?

“Fordi ingen tidligere præsident nogensinde har sat spørgsmålstejn ved den amerikanske forpligtelse til alliancen. Det er første gang. Den eneste anden gang var i 1953, da John Foster Dulles^{iv} sagde på vegne af Eisenhower, at USA ville genoverveje sit engagement i medlemskabet, og det var slet ikke offentligt. Det var under et lukket møde for udenrigsministre. Jeg vil hævde, at siden traktaten blev underskrevet og trådte i kraft, så er det første gang at USA har været tøvende om sin forpligtelse.”

Stanley Sloan, der den 3. marts 2020 giver hovedtalen ved Atlantsammenslutningens NATO-konference om NATO i dag og i fremtiden på vej mod 2040.

Men har Præsident Trump ikke en pointe i, at medlemslandene skal bruge flere penge på deres forsvar?

“Han har taget en pointe op, som tidligere regeringer har taget op siden alliancens fødsel. Det er spørgsmålet om byrdefordelingen. I al den tid, jeg har arbejdet med NATO, har byrdefordelingen været et tilbagevendende spørgsmål. Så længe man har en alliance mellem demokratier, vil der være strid om, hvem der bærer den største byrde, for ledere af demokratier vil altid have den højeste grad af sikkerhed for den lavest mulige pris.”

Hvad mener du med byrdefordelingen?

“Der har altid været en bekymring i USA over, at Europa ikke bidrager så meget til deres eget forsvar, som de burde. Det blev tolereret i de tidligere år efter 2. verdenskrig på grund af den ødelæggelse Europa havde oplevet. Men i takt med Europas genopbygning og stigende succes, har USA på forskellige måder sat spørgsmålstejn ved, om alliancen bør være så afhængig af USA som den er. Skiftende præsidenter har taget problemet op. Med Trump blev det bare mere dramatisk.”

Hvad håber du, at publikum vil tage med fra din tale?

“Hvis amerikanerne vælger en præsident, der er langt mere venligt stemt over for NATO-samarbejdet, så skal europæerne stadig være opmærksomme på at forbedre deres forsvar. For godt nok vil alliancen have dodged the bullet, men hvis I skal undgå en genopblussen, så er I virkelig nødt til at styrke samarbejdet og vise, at I vil tage mere ansvar for jeres eget forsvar.”

Hvad kan vi forvente af din tale den 3. marts?

“Jeg vil præsentere tre scenarier for NATOs fremtid baseret på de politiske udfordringer alliancen står over for i dag. NATOs krise skyldes en kombination af udfordringer internt mellem medlemslandene og eksterne trusler udefra. Internt er udfordringerne byrdefordelingen og en stigende illiberal tendens. De populistiske partier i Europa er ikke tilhængere af NATO eller EU. De to interne problemer skaber et meget udfordrende miljø, som alliancen skal fungere i. De eksterne trusler fra Rusland eller radikal islamisk terror har det med at flette sammen med de interne illiberale tendenser. Til sidst vil jeg nok afsløre, hvad jeg selv tror er det mest sandsynlige scenarie.”

Andreas Jakobsen, Atlantsammenslutningen

Andreas Jakobsen er uddannet journalist fra Syddansk Universitet, og han har endvidere en bachelor i engelsk fra Københavns Universitet. Foruden sit virke som freelance-journalist har Andreas Jakobsen arbejdet som presserådgiver på det danske generalkonsulat i New York og som journalist på avisen The Copenhagen Post. I Atlantsammenslutningen omfatter Andreas Jakobsens arbejdsopgaver bl.a. kommunikation og pressekontakt.

 andreas@atlant.dk

 +45 3086 1018

-
- i MBFR-forhandlingerne (= Mutual and Balanced Force Reductions talks) var en serie forhandlinger mellem NATO og Warszawapagten. Forhandlingerne gennemførtes i perioden fra 1973 til 1989, idet de var at betragte som den militære forhandlingsdel af den overordnede nedrustningstankegang mellem USA og USSR, mens den politiske forhandlingsdel blev gennemført i regi af Conference on Security and Co-operation in Europe (CSCE). Formålet med MBFR-forhandlingerne var nedrustning samt våben- og styrkekontrol i NATO-landene Belgien, Holland, Luxembourg og Vesttyskland samt Warszawapagtlandene Polen og Tjekkioslovakiet. Canada, Storbritannien, USA og USSR deltog i MBFR-forhandlingerne.
- ii Kilde: <https://www.nato.int/docu/review/1997/9705-05.htm>.
- iii NATO er siden sin oprettelse i 1949 blevet udvidet syv gange, når man ikke tæller den tyske genforening med. Forsvarsalliancen blev første gang udvidet i 1952, hvor Grækenland og Tyrkiet blev optaget i NATO. Senest blev Montenegro optaget, hvilket skete i 2017. I forbindelse med den fjerde optagelse af nye medlemslande, skete det store "blokskred", idet det blev første gang, at tidligere medlemmer af Warszawapagten blev optaget i NATO. Det drejede sig om Polen, Ungarn og Tjekkiet.
- iv John Foster Dulles var under præsident Dwight D. Eisenhower amerikansk udenrigsminister i en seks-årig-periode. Han var stærk fortalere for at værne mod kommunisternes fremmarch over alt i verden, hvor NATO var stammen i det transatlantiske samarbejde og forsvaret af den frie verden. Siden var han med til at forme Southeast Asia Treaty Organisation.